

STORSPOVEN I LINDESBERGS KN

Mats Andersson

Inledning:

Storspoven, Europas största vadare, är knuten till öppna lättöver-skådliga marker som myrar, mader, våtängar och åkermark. Arten häckar i så gott som hela landet utanför fjällkedjan.

Under de senaste decennierna har storspoven konstaterats minska i antal i Sverige och då främst i jordbruksbygderna, där den förr var en välkänd och välkommen fågel som spred sina härliga värtoner ut över de öppna markerna. Vad denna minskning beror på är inte säkert klart, en tänkbar och sannolik orsak är den förändring i storspovens häckningsbiotop, bl a ytterligare torrare åkermarker, som pågår. Dessutom jagas storspoven i övervintringsområden och på rastplatser i mycket stort antal, vilket även har betydelse.

Västmanlands Ornitologiska Förening genomförde 1984 en inventering av storspoven i hela landskapet. Syftet var att kartlägga och uppskatta i antal de häckande paren. Inventeringsresultat och metodik finns publicerat i Fåglar i Västmanland 1985:2.

Vad gäller storspovens förekomst i Lindesbergs kommun redovisas här resultatet mer detaljerat. För att få en så total bild av storspovens nuvarande utbredning och status i kommunen som möjligt, har både äldre och nyare uppgifter medtagits. På kartan har markrats samtliga kända storspovelokaler där häckning eller trolig häckning ägt rum under åren 1983, 1984 och 1985. Varje storspovelokal presenteras även vad beträffar läge, biotop och eventuellt känt häckningsresultat.

Även om min målsättning har varit att söka upp och finna samtliga lokaler för storspov i kommunen, finns det kanske ytterligare par. De uppgifter om par som du upptäcker saknas på kartan tar jag tacksamt emot.

I PANDION publiceras resultatet av den ornitologiska aktiviteten inom Lindesbergs kommun - inventeringar, fågelobservationer, fågelskydd föreningsnyheter m.m.

MEMLEMSKAP i FFK erhålles genom att betala 20:- på postgiro 484 16 67 - 1 För ungdomar 4 - 16 år är avgiften 10:-, familjekort kostar 35:-

UTKOMMER 3 gånger per år,
i mars, augusti och december

Undrar du om möten eller exkursioner?
Ring Sven-Olof Eriksson, tel: 0581/30902

Fågelrapporter sändes till Jan-Erik Malmstigen eller Mats Andersson. Adress: se redaktion.

Vad finns att köpa genom FFK?
Köp på möten eller ring Jerry Andersson, tel: 0581/31369

SVERIGES ORNITOLOGISKA FÖRENING

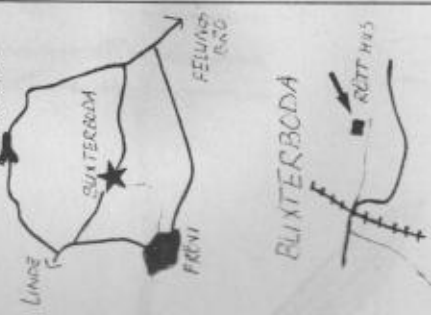
Postadress: Box 26 011
100 41 STOCKHOLM
Tfn: 08/210508
Postgirokonton 19 94 99 - 5
Medlemsavgift 90:- per år (för ungdomar 21 år och yngre dock 50:-)

ÖPPET HUS EGEN KLUBB-LOKAL

Vi har fått en egen klubblokal i Blixterboda (IOOP's). Vi hyr två rum på Övre våningen där vi har öppet hus alla

MÅNDAGAR fr.o.m 9 sept - 2 december
Öppet 19.00 - 21.00, men vissa dagar kan det vara öppet tidigare. En journalista på den person som ansvarar för öppet-hållandet kommer att anlås. Du är alltid välkommen till klubblokalen denna tid för att träffa de andra medlemmarna, läsa klubbens tidskrifter och diskutera de senaste observationerna. Slår försöket väl ut kommer vi kanske att utöka öppet-hållandet. Välkomna!

Du som önskar skjuts till lokalen från Prävi i samband med månads-träffar eller när vi håller "öppet hus" - kontakta Sven-Olof tel. 30902

Storpsövelokalitet

1. Östra Låa

Läge: 11F 6c, ca 10 km N Stora

Biotop: Kortbetade strandängar, våtängar med en bredd av 20-75 m utmed Storaån. De övergår successivt i torrare betesmark. 2 par häckade inom området 1984.

2. Vasselhyttan

Läge: 11F 5c, Kilan ca 5 km N Stora

Biotop: Kultiverad fodermark som gränser till sank naturlig betesmark. 1 par häckade 1984, 2 ungar sågs.

3. Vasselhyttan

Läge: 11F 5c, ca 500m N Vasselhyttans hpl, 5 km N Stora

Biotop: Kultiverad fodervall som gränser till naturlig betesmark. 1 par häckade 1984, 1 unge sågs.

4. Hägerås

Läge: 11F 5f, Hägerås ca 6 km NO Norrskog

Biotop: Naturlig betesmark som gränser till våtängar. 1 par häckade 1984, 1 unge sågs.

5. Norrskogsjön

Läge: 11F 4f, norra delen av sjön

Biotop: Slättstjökarakaktär som omges av öppen slättlande åkermark. Området närmast häckplatsen utgörs av betade strandängar. 1 par häckade 1984.

6. Gammelbo

Läge: 11F 5f, Sandåns utlopp i Norrmossen

Biotop: Våtängar i anslutning till åns utlopp i sjön området gränser även till åkermarker. 1 par häckade 1985.

7. Brittmossen

Läge: 11F 5e, ca 2 km Ö Forshammars bergverk

Biotop: Varierat våtmarksområde där myr, summskog, åkermark och en å fläns. 1 par häckade 1985.

8. Resta

Läge: 11F 5e, Resta ca 2 km SO Ramnaberg

Biotop: Våtängar i anslutning till å, gränser till betesmarker mm. 1 par häckade 1985.

9. St. Åsnessjön

Läge: 11F 3e, ca 3 km NO Gusselby

Biotop: Naturlig betesmark som gränser mot sjön och åkermark. 1 par häckade 1985.

10. Grönbo

Läge: 11F 2f, Grönbo ca 10 km O Lindesberg

Biotop: Naturliga betesmarker som gränser mot Grönbosjön. 1 par under häckningstid 1983.

11. Smuggan

Läge: 11F 2c, Smuggabäcken, Marielund ca 5 km NV Lindesberg

Biotop: Naturliga betesmarker och obetade våtängar. 1 par häckade 1984, 2 ungar sågs.

12. Albäcksan, Råsvälen

Läge: 11F 2d, Albäcksans utlopp i Råsvälen, Gusselby

Biotop: Naturlig betesmark och obetade våtängar som gränser till åkerslutningar och sjön Råsvälen. 2 par häckade 1984, 2+1 ungar sågs.

13. Unnasjön

Läge: 11F 2d, ca 6 km NO Lindesberg

Biotop: Tidigare sänkt sjö som befinner sig i ett stadium av snabb igenväxning. Omges av gränspanterad fd åkermark och barrskog. 1 par häckade 1984.

14. Dammsjön, Björkhyttan

Läge: 11F 2d, ca 4 km NO Lindesberg

Biotop: Liten igenväxande sjö av slättstjökarakaktär, omges av våtängar, naturlig betesmark och i öster av myrmark. 1 par häckade 1984, (troligen 2 par 1985)

15. Sörångarna

Läge: 11F 2d, ca 4 km N Lindesberg

Biotop: Våtängar som gränser till åkermark och sjön Råsvälen där betesmarker ingår. 2 par häckade 1984, 2+1 ungar sågs.

16. Torphyttan

Läge: 11F 1d, V Lindesberg

Biotop: Betade våtängar i anslutning till Torphyttabäckens utlopp i St. Lindessjön. Mindre åker- och betesmarker gränser till ångarna. 1 par under häckningstid 1984.

17. Hultasjön

Läge: 11P 1e, ca 7 km ö Lindesberg

Biotop: Häringsrik tidigare sänkt sjö som omges av åkrar, våtängar och strandskog. 1 par häckade 1984, 1985.

18. Ljåsånarna, Värningen

Läge: 10P 9e, ca 4 km SV Frövi

Biotop: Naturlig betesmark som gränsar till våtängar. 1 par häckade 1984.

19. Ervallånarna

Läge: 10P 8d, ca 8 km SV Frövi (gräns t Örebro kn, Vstml)

Biotop: Våtängar och naturlig betesmark. 3 par häckade 1984.

20. Sjömosjön

Läge: 10P 7h, ca 4 km SO Fellingsbro

Biotop: Grund utbuktning av Årboån. Omges av våtängar, buskmarker och öppen åkermark. 1 par häckade 1984, 2 ungar såga.

Resultat:

Totalt har 25 par hittats, de flesta från kulturmarker av något slag. Den totala arealen kulturmark i kommunen är 217 km², vilket medför en täthet av 0.12 par/km² i hela kommunen (pga nyare uppsifter en revidering från resultatet i 2IV 1985 där 19 revir uppgavs). Motsvarande täthet i Härke är 0.15 par/km² och hela landskapet Västmanland 0.1 par/km².

Inget storspövsrevir har påträffats på helt torr åkermark, utan samtliga lokaler är belägna där någon form av våtmark är i dess omedelbara närhet, t ex sankt våtängar, strandängar eller en slättsjö. Storspövens kända utbredning i kommunen, som redovisas på kartan, visar på en något nordlig sådan. Våra hälften (13 par) finns i ett område, från Lindesberg upp till Stordalen. De stora skogarna i nordväst och i Klotsområdet saknar lämpliga häckningslokaler som exempelvis större myrar. Storspöven är även närliggigt nog inte funnen på det myrrika Ormsbörrådet, den saknas bl.s på den största myren Bjelmosen-Stormossen. Storspöven är likaså ytterst fåtalig på kulturböjden runt Fellingsbro.

Vad gäller äldre förekomst kan nämnas att 2 par häckade för 4-5 år sedan vid Fellingsbro kyrka, dessa är nu borta. Vid Stordä häckade förr flera par, likaså vid Ingelshyttan och Sligdammen. Stripa här finns inga par på senare år (uppgift från Ola Almkvist, Stordä). Orsaken till dessa försvinnanden är troligen torrare åkrar senom täckdikning och förbuskning på övriga lokaler.

